

Pretransfusjonstesting ved SSHF

Dokumentplassering:
1.2.3.3-2Godkjent dato:
12.03.2025Gyldig til:
12.03.2027Dato endret:
12.03.2025Revisjon:
7.00

Generelle prosedyrer/Transfusjon/Praktiske transfusjonsprosedyrer
DISTRIBUSJONSLISTE: EK
ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Ingen endringer.

HENSIKT

Gi en oversikt over hvilke analyser som må utføres på pasienter før blodtransfusjon kan utføres.

MÅLGRUPPE

Alle som rekvirerer og transfunderer blodprodukter fra blodbankene ved SSHF.

BAKGRUNN

Pretransfusjonstesting utføres for å unngå hemolytiske transfusjonsreaksjoner, se [Transfusjonsreaksjoner - oversikt SSHF](#)

Analyser	Hva påvises?	Krav
ABO/RhD typing	Påviser irregulære erytrocyttantistoff hos mottaker	<ul style="list-style-type: none"> Pasienten må types i to prøver tatt ved forskjellige tidspunkt og blodtypen i de to prøvene må være identisk før ABO-identisk blod kan utleveres. Type & screen er gyldig til kl. 16.00 fire døgn etter prøvetakingstidspunktet.¹
Antistoffscreening		
Enkelt forlik eller elektronisk forlik (=dataforlik)	Avslører ABO-uforlikelighet mellom giver og mottaker	<ul style="list-style-type: none"> Før transfusjon av erytrocyttkonsentrater skal det være utført enkel forlikelighetsprøve. Enkel forlikelighetsprøve kan erstattes av elektronisk forlik (=dataforlik).
Utvidet forlik	Avslører uforlikelighet innen andre blodtypesystemer mellom giver og mottaker	<ul style="list-style-type: none"> Hos pasienter der det påvises, eller tidligere er påvist irregulære erytrocyttantistoff, skal det gjøres utvidet forlik før transfusjon.

For barn under tre måneder er det spesielle krav.

UTFØRELSE

Prøver til pretransfusjonstesting skal tas iht. [Identifikasjon av pasienter ved blodprøvetaking ved Sørlandet sykehus HF](#). For prøvetaking utenfor SSHF vises til [Laboratoriehåndboka](#).

B-Type & screen rekvireres i DIPS. Dersom DIPS ikke er tilgjengelig, benytt papirrekvisisjon. Dersom pasienten har en gyldig blodtype i blodbankens datasystem fra før, trengs det ikke ytterligere prøver. Dersom pasienten ikke har gyldig blodtype fra før, må det utføres en kontrolltyping. Sjekk i InterInfo om pasienten har gyldig Type & screen, se [InterInfo -](#)

¹ I enkelte tilfeller blir gyldighetstiden på Type & Screen satt ned, f.eks. når RhD positivt blod er gitt til en RhD negativ pasient.

Dokumentet skal verifiseres av medisinsk ansvarlig overlege.

DokumentID: D27599

Utarbeidet av: Christine T. Steinsvåg Avd.overlege	Fagansvarlig: Christine T. Steinsvåg	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Verifisert av: 10.03.2025 - Avd. overlege Christine T. Steinsvåg
---	--	---	--

		Pretransfusjonstesting ved SSHF			Side: 2 Av: 3
Dokumentplassering: I.2.3.3-2	Utarbeidet av: Christine T. Steinsvåg Avd.overlege	Fagansvarlig: Christine T. Steinsvåg	Godkjent dato: 12.03.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 7.00

Generelle prosedyrer/Transfusjon/Praktiske transfusjonsprosedyrer

[elektronisk bestilling av blodprodukter og elektronisk rapportering av transfusjoner SSHF](#). Dersom InterInfo ikke er tilgjengelig og du er i tvil om hvorvidt kontrolltyping er tatt, kontakt blodbanken. Blodbanken har rutiner for å sjekke om kontrolltyping foreligger ved blodbestilling. For polikliniske pasienter ved SSK, må rekvirenten bestille kontrolltyping (rekvirer ny Type & screen).

Type & screen bestilt som rutineprøve i DIPS besvares som hovedregel prøvetakingsdagen. Type & screen bestilt fra rekvirenter utenfor SSHF besvares som hovedregel innen to virkedager. Dersom det påvises irregulære erytrocyttantistoff (positiv antistoffscreening), kan det ta lengre tid.

Ved planlagte operasjoner: Tidsfrister for prøve til Type & screen er beskrevet i [Bestilling av blodprodukter fra blodbankene i SSHF](#). Se også [Type & Screen \(T&S\) rutiner ved elektive operasjoner SSHF](#).

Blod kan utleveres etter dataforlik i løpet av 10 minutter, dersom følgende kriterier er oppfylt:

- Pasienten er typet i to prøver tatt til forskjellig tid
- Type & screen er gyldig (< 4 døgn)¹
- Antistoffscreening er negativ

Dersom pasienten har eller tidligere har fått påvist irregulære erytrocyttantistoff, må utvidet forlik utføres. Dersom antistoffet er kjent og det er enkelt å finne forlikelig blod, tar dette minimum en time, forutsatt at blodbanken har prøve fra pasienten. Noen antistoff kan være vanskelige å identifisere og noen ganger kan det være vanskelig å skaffe forlikelig blod, selv om antistoffet (-ene) er kjent. I slike tilfeller vil blodbanken holde fortløpende kontakt med rekvirenten. Se også [Bestilling av blodprodukter fra blodbankene i SSHF](#).

Blodbanken SSF utfører ikke antistoffidentifisering. Ved positiv antistoffscreening sendes prøve til blodbanken SSK for videre utredning og ev. klargjøring av blod.

Når det haster

Hvis det ikke er tid til noen pretransfusjonsundersøkelser, gis KRISEBLOD, dvs. O RhD neg. blod (ev. O RhD pos. blod hvis kvinne >50 år eller mann - og mangel på O RhD neg. blod). Octaplasma® av type AB gis.

Hvis det er tid til begrenset pretransfusjonsundersøkelse, bør dette gjøres for å redusere risikoen for hemolytisk transfusjonsreaksjon og spare O RhD neg. blod og AB-plasma. Se også [Bestilling av blodprodukter fra blodbankene i SSHF](#).

Type & screen bestilles som straks- eller hastep prøve i DIPS, alt etter hastegrad. Ved straksprøve (snarlig blodbehov eller krav om gyldig Type & screen før hasteoperasjon), ring blodbanken i tillegg.

Straksprøve: Vi tilstreber svar innen-1,5 timer etter prøvetaking².

Hastep prøve: Vi tilstreber svar innen 2,5 timer etter prøvetaking.

Dersom det påvises irregulære erytrocyttantistoff (positiv antistoffscreening), kan det ta lengre tid.

Klar kommunikasjon med blodbanken om hastegrad er viktig!

Barn under 3 måneder

Ved første gangs blodbestilling kreves prøver fra mor og barn, med mindre det er utført Type & screen på mor i forbindelse med fødselen. I tillegg til barnets identitet, oppgis mors navn og 11-sifret fødselsnummer på blodbestillingen.

² ≥ 90 % skal være besvart innenfor 1,5 t.

 SØRLANDET SYKEHUS	Pretransfusjonstesting ved SSHF				Side: 3 Av: 3
Dokumentplassering: I.2.3.3-2	Utarbeidet av: Christine T. Steinsvåg Avd.overlege	Fagansvarlig: Christine T. Steinsvåg	Godkjent dato: 12.03.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 7.00

Generelle prosedyrer/Transfusjon/Praktiske transfusjonsprosedyrer

Ved senere blodbestillinger er det som regel ikke nødvendig med ny prøve fra mor eller barn, så lenge det bestilles blod på identitet kjent i blodbankdatasystemet.

Får barnet ny identitet, for eksempel personnummer fra Folkeregisteret, må det tas nye prøver fra barnet til pretransfusjonstesting. Blodbanken må forsikre seg om mors identitet på ny for å kunne gi blod som er forlikelig med mor.

Pasienter som har gjennomgått allogen stamcelletransplantasjon

Det må tas pretransfusjonsprøver som fra ny pasient pga. skifte av blodtype. Det er viktig at blodbanken informeres om transplantasjonen når pretransfusjonsprøver og/eller blod bestilles.

Trombocyttkonsentrat

Pasienten må types i to prøver tatt ved forskjellige tidspunkt og blodtypen i de to prøvene må være identisk før ABO-identiske trombocytter kan utleveres. Dette kan fravikes i en hastesituasjon. Antistoffscreening og forlikelighetsundersøkelser er ikke nødvendig.

Octaplasma®

Pasienten må types i to prøver tatt ved forskjellige tidspunkt, minst én under aktuelt opphold, og blodtypen i de to prøvene må være identisk før ABO-identisk plasma kan utleveres. Antistoffscreening og forlikelighetsundersøkelser er ikke nødvendig.

Andre plasmaderiverte legemidler

Pretransfusjonstesting er ikke nødvendig.

Dokumentet skal høres av blodbankleder SSA, enhetsleder blodtypeserologi SSK, fagbioingeniør blodbank SSF.

Dokumentet skal verifiseres av: Medisinsk ansvarlig for blodbankene SSHF.

Vedlegg

Kryssreferanser

[I.1.7-14](#)

[Identifikasjon av pasienter ved blodprøvetaking ved Sørlandet sykehus HF](#)

[I.2.3.1-3](#)

[Transfusjonsreaksjoner - oversikt SSHF](#)

[I.2.3.2-2](#)

[Type & Screen \(T&S\) rutiner ved elektive operasjoner SSHF](#)

[I.2.3.3-3](#)

[Bestilling av blodprodukter fra blodbankene i SSHF](#)

[I.2.3.3-7](#)

[InterInfo - elektronisk bestilling av blodprodukter og elektronisk rapportering av transfusjoner SSHF](#)

Eksterne referanser